

“Kozmik Boşluk” sergisinden yerleştirme görüntüsü, Fotoğraf: Nazlı Erdemirel

Anselm Reyle ile “Kozmik Boşluk” üzerine

Anselm Reyle ile “Kozmik Boşluk” sergisini ve soyut ile somutun, bilinen ile gizemli olanın sınırlarının bulanıklaştığı yakın dönem işlerini konuştuk.

Anselm Reyle’nin yeni kişisel sergisi “Kozmik Boşluk”, Dirimart Dolapdere’de gerçekleşti. Serginin merkezinde yer alan ve “izleyiciyi kuşatan” bir yerleştirme üzerinden bütün bir mekâna yayılan sergi, Reyle’nin soyut ile somut, bilinen ile gizemli olan arasındaki sınırları bulanıklaştırdığı yakın dönem çalışmalarına odaklanıyor.

Sanatçıyla “Kozmik Boşluk” sergisi üzerinden üretim pratiği, işlerinde gün yüzüne çıkan karşıtlıklar ve yakın dönem çalışmaları üzerine konuştuk.

Yeni kişisel serginiz “Kozmik Boşluk”ta soyut ile somutu, apaçık bilinenle gizemli olanı iç içe geçiriyorsunuz. Sizin için “Kozmik Boşluk”ta tüm bu zıtlıkların kesiştiği nokta neresi oldu? Soyut ile somut, gerçekte ile hayal nerede iç içe geçti?

Soyut olan, çözülemezliği nedeniyle beni her zaman büyülemiştir. Çünkü o, benim içim sürekli bir gizem olarak kalır; beni kesin bir cevap olmaksızın çeşitli bakış açılarıyla sürekli yeni bir keşfe davet eder. Ancak soyutlamaları bir tür dogma olarak ele almak hızla akademizme yol açabilir, özgürlüğün ve gizemin kaybına neden olabilir. Sanatsal pratiğimde formal dilimi genişletmeyi ve işlerime günlük yaşamdan unsurlar ekleyerek izleyicinin onlarla bir tür bağlantı kurmalarını sağlamayı amaçlıyorum.

Üretim pratiğinizde malzeme seçiminin özel bir yerde durduğu söylenebilir. Geleneksel ve aykırı yapıdaki birçok malzemeyi birleştirerek onlardan yeni bir form ve bileşen üretiyorsunuz. Özellikle de tercih ettiğiniz soyut biçimler/formlar bu bağlamda oldukça önemli. Peki işlerinizi üretirken malzeme size nasıl bir alan açıyor? Üretimlerinde biçime özel bir değer atfeden bir sanatçı olarak malzeme tercihlerinizi nasıl yorumlamak gerekir?

Malzeme, benim için bir tür sanatsal dildir, bu dil aracılığıyla bana hizmet eder. Resim çalışmalarımı yaparken amacım yeni bir şeyler yaratmaktır. Öte taraftan geleneksel resimden ayrılıp buluntu malzemeleri işlerime dâhil etmeye başladığımda gerçekten bu hedefe ulaştığımı hissettim. Bu malzemeleri genellikle kolajlar aracılığıyla veya sergi mekânına yerleştirerek çalışmalarımı etkileşime geçmelerine izin vererek kullanıyorum. Seçtiğim malzemeler genellikle dekoratif özelliklere sahip olmasına rağmen aynı zamanda çeşitli çağrışımların ortaya çıkabileceği bir alan da yaratıyor.

Geleneğin dışına çıkmak gerek malzeme seçimlerinizde gerekse biçim konusunda sizin eserlerinizi farklı kılan başlıklardan birisi. Aykırı olmak, alışılmışın ötesine geçmek, yeni olanın peşinden gitmek sizin sanat pratiğinizde önemli bir başlık. Bu noktada belki geleneğe karşı bir “isyan”dan söz etmek de mümkündür. Sizin üretimlerinizde isyan ile gelenek, sıra dışılık ve geleneğe aykırılık kendisine nasıl bir karşılık bulur?

Buluntu malzemelerin ve nesnelere görsel sanata entegrasyonu elbette yeni bir şey değil. Bu uygulama 100 yıldan fazla bir süredir kullanılıyor. Hazır nesnelere kullanımı, tüm bu süre zarfında kendi sanatsal disiplinini geliştirdi. Benzer şekilde tüketim toplumu nesnelere sanata dâhil edilmesi, Pop Art ile ağırlık kazanan ve gelişen bir uygulama olarak kabul edilebilir. Bu noktada esas değişim figüratif sanattan soyuta geçiş ile birlikte yaşandı. Benim kendi sanat pratiğimi geliştirdiğim 1990’lı yıllarda, özellikle soyut sanat alanında kırılabilir/kırılması gereken birçok kural söz konusuydu. Sözelimi birtakım parlak süsleme ve hediyelikler için üretilmiş olan gümüş folyoyu işlerimde kullanmaya başlayıp onu soyut tablolarıma dâhil ettiğimde veya hatta salt bu malzemedeki yapılmış eserler yaptığımda bu skandal olarak nitelendirildi. O zamanlar sanatı dekoratif bir unsur olarak tahayyül etmek, sanata karşı girişilebilecek en sert eleştiri kabul ediliyordu. Ancak tüm bunların benim için pek bir önemi yoktu, çünkü daima sanat, klişe ve kitsch arasındaki sınırları sorgulamak ve incelemek ilgimi çekiyordu.

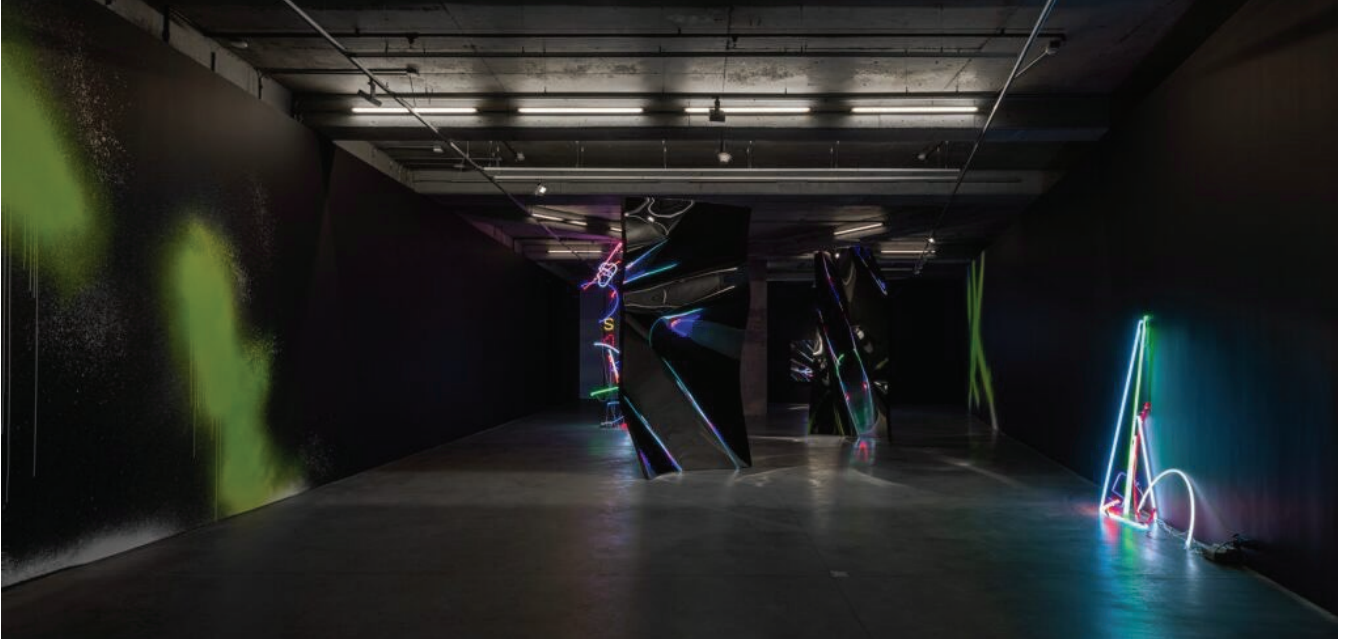

Argonotlar

Anselm Reyle, Fotoğraf: 9mouth

İsyan ile gelenek arasındaki ilişkiye benzer şekilde çürüme ile canlılık, gerçek ile hayal, karanlık ile ışık gibi birçok karşıtlık klişelerin ötesine geçerek gerek enstalasyon gerekse akrilik işlerinizde kendisine önemli bir yer buluyor. Bu tür karşıtlıkları sizin sanatınızda ve “Kozmik Boşluk”ta bu kadar özel kılan nedir? Eserlerinizdeki zıtlık temsilleri üzerine ne söylersiniz?

Şüphesiz sanatsal çalışmalarım tıpkı gerçek hayatta olduğu gibi içlerinde birtakım zıtlıklar barındırıyor. Sanat da zaten bunu yansıtır. İşlerim bir noktada yansıtıcı yüzeyler ve parlak renklerden oluşurken diğer taraftan tüketim toplumunun kalıntılarını da kullanıyor; bu kesişimden yola çıkarak yıkık, kabartma benzeri yüzeyler oluşturuyorum. Ayrıca normal şartlarda birbirleriyle uyuşmayan renkleri ayna folyo ile birleştirmeyi seviyorum, ki bu tamamen abartılı bir kullanma biçimi olarak nitelenebilir. İzleyiciye çekici bir görsel deneyim sunan işlerimde bir tür uyumsuzluk yaratmaktan keyif alıyorum.

“Kozmik Boşluk” sergisinden yerleştirme görüntüsü, Fotoğraf: Nazlı Erdemirel

Sergi mekânını kuşatan enstalasyon çalışmanız başlıkta da vurgulanan “kozmetik” duyguya işaret etmesi ve kişide/izleyicide doğurduğu “boşluk” duygusuyla oldukça özel bir yerde duruyor. Bu kozmik duyguyu izleyiciye aktarmak adına mekâna nasıl müdahale ettiniz? Sergi mekânını değerlendirirken nasıl bir yol izlediniz?

Paslanmaz çelik heykeller, bu yıl ilk kez sergilediğim en yeni çalışmalarım. Katı, paslanmaz çelikten üretilmiş olsalar da sergi alanında neredeyse madde dışı ve sanal bir görünüme sahipler. Bu izlenimi/görünümü mekânın duvarlarını siyaha boyayarak daha da arttırmayı tercih ettim. Neon enstalasyonlar ve duvar resimleri bu heykellerin içinde parçalı, renkli yansımalar olarak beliriyor ve izleyicilerin her bir hareketiyle değişiyor, farklılaşıyor. Bu yolla malzemeler, mekân ve yansımaların etkileşimiyle izleyicileri başka bir evrene gelmiş gibi hissettirebilecek etkileyici bir deneyim geliştirmeye çalışıyorum.

Resimlerinizi bir yangın söndürücü yardımıyla doğrudan siyah duvarlar üzerine yapıyor, dolayısıyla malzeme ile mekânı hiçbir aracı kullanmadan birleştiriyorsunuz. Resimlerinizde tercih ettiğiniz bu tekniği/yapıyı nasıl geliştirdiniz?

Duvarlara yangın söndürücü kullanarak boya püskürtme fikrini şehirde dolaşırken keşfettim. Bu teknik, sokak sanatı ile vandalizm arasında bir yerde duruyor. Kendi adıma her zaman kusursuzca yapılmış grafitilerden çok, bu yok etme izlerine daha fazla ilgi duydum. Ayrıca doğrudan duvara renk uygulamak, insanlık tarihinin bilinen en eski tekniklerden biri olarak görülebilir ve bu metodun tarihinin 40.000 yıl öncesine kadar uzandığı söylenebilir.

Serginin son bölümünde Fat Lava seramiklerinde görülen kusurluluğun bilinçli bir şekilde kabullenilişi meselesine eğiliyorsunuz. Yakın geçmişte ürettiğiniz bu eserlerinizde neon renkler, dokunarak duyumsanabilen dokular ve folyo gibi çeşitli unsurları özgürleştirici, soyut bir forma dönüştürüyorsunuz. Son olarak, bu seramik işler, tercih ettiğiniz renk ve dokular üzerine ne söylersiniz?

Yaklaşık 8 yıl önce seramikle çalışmaya başladım. O zamanlar stüdyomda çalışırken daha çok elle yapılan işlere dönme ihtiyacı hissettim ve üretimlerime tesadüf ve hataları dâhil etmeye başladım. Seramikteki bu belirsizlik hâlini özellikle takdir ediyorum – çünkü fırından ne çıkacağını asla bilemezsiniz.

Bu seramik serisi, buluntu bir nesneden ilhamla gün yüzüne çıktı. 1960'lı ve 70'li yıllarda "Fat Lava" seramikleri popülerdi ve Batı Almanya'da sıkça rastlanan ucuz endüstriyel objelerdi. Bugün bunları ancak ikinci el mağazalarda veya bit pazarlarında bulabilirsiniz. Lava efekti aslen üreticilerin parlak renkleri kaynatmaya çalıştıkları sırada yanlışlıkla keşfedildi ve böylece seramiğin bazı kısımları siyahlaştı. Öte taraftan kilde meydana gelen birtakım çatlakları kabul etmek, hatta bilerek kimi çatlaklar oluşturmak geleneksel Japon seramiklerinden öğrendiğim bir dersti. Zarar görmüş veya kırılmış olan, kendisi için güzel ve özel olarak kabul edilebilir.